

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr KFKS 2011/ 537-265

NRN 2013/ 41-265

Kommunstyrelsen

Naturreservatet Skuruparken

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014, bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.
2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare.
3. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja investeringsmedel om 7 miljoner kronor för istandsättning av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-2017.

Sammanfattning

Området benämnt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Kommunfullmäktige antog förslaget till naturreservat Skuruparken 2011-12-12. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som 2013-09-13 upphävde beslutet på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Kommunfullmäktige beslutade 2014-11-24 att återremittera ärendet om naturreservat för klarläggande av de omförhandlade arrendeavtalens rättsliga status i förhållande till reservatsförslaget. En utredning har gjorts med anledning av återremissen och slutsatsen är att de omförhandlade arrendeavtalen inte hindrar inrättande av naturreservat Skuruparken.

Ärendet

Området benämnt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur och rekreationssynpunkt. Syftet med att inrätta Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald.

Redan 2005 gav kommunstyrelse uppdraget att utreda möjligheten att inrätta ett naturreservat. Förutom att området är välbesökt av närboende och intilliggande skolor och förskolor har det ett bredare intresse utifrån höga naturvärdena med nyckelbiotoperna knutna till gammal grovbarkig ek med håligheter, gammal grov tall, mossbeklädda bergskanter, kalkhaltig mark och intressant insektsfauna och krytogamflora.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade 2007-06-13, § 234 följande:

”Förslaget till förordnande av naturreservat Skuruparken skickas, med den ändringen att gränsen i väster flyttas till där den ligger i översiktsplanen, på samråd till föreslagna remissinstanser, kompletterade med de närmaste bostadsrättsföreningarna.”

Samråd genomfördes 2007-07-05 till och 2007-09-30. Förslaget justerades och reviderades med anledning av inkomna remissvar. Gränsen i norr justerades så att Trafikverkets fastighet i norr lämnas utanför reservatet. Föreskrifterna och skötselplanen ändrades så att det framgick att målsättningen på sikt är att minimera antalet stugor inom området. Skötselplanen reviderades också så att större ytor än i remissförslaget kommer att hållas öppna och halvöppna genom gallring, slåtter eller bete på det sätt som var fallet i den engelska landskapsparken på 1700-talet. Parkens kulturhistoriska värde har på ett tydligare sätt lyfts fram i kartor och texter.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 22 september 2010 att nytt samråd skulle genomföras med berörda mark- och stugägare med anledning av de förändringar som gjorts i förslaget. Detta samråd genomfördes 2010-10-11 - 2010-11-08. Sju sakägare samt fem övriga organisationer inkom med yttranden som ledde till omarbetning. Det omarbetade förslaget översändes därefter till den då nyinrättade naturreservatsnämnden för yttrande. Naturreservatsnämnden beslutade 2011-10-12 att tillstyrka bildandet.

Kommunfullmäktige i Nacka antog förslaget till naturreservat 2011-12-12. Detta beslut överklagades till länsstyrelsen. 2013-09-13 varefter länsstyrelsen beslutade att upphäva naturreservatet på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring

kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Kommunstyrelsen beslutade 2013-09-30 dels att inte överklaga länsstyrelsens upphävande av naturreservatet och dels att uppdra till naturreservatsnämnden att omedelbart återuppta ärendet med att inrätta naturreservatet. Eftersom formaliafelen rörde hanteringen kring kungörelsedelgivningen och föreläggandet för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget beslöt naturreservatsnämnden i oktober 2013 att nytt samråd skulle ske utifrån samma reservatshandlingar som antogs av kommunfullmäktige i december 2011. Samråd genomfördes under perioden 2013-11-01 till 2014-01-14.

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts justerades förslaget. Förändringarna utgick främst från länsstyrelsens yttrande och bland annat togs målformuleringen om att antalet stugor på sikt ska minimeras bort. Föreskrifterna förtydligades vad gäller förbud mot uppförande av byggnader och anläggningar och de intrång som skötselplanen innebär för mark- och stugägare. Förbudet mot ridning inom reservatet togs bort då naturreservatsnämnden 2014-03-12 fastställde att nämndens uppfattning är att allemansrätten ger ryttare både ansvar och skyldigheter och ytterligare restriktioner inte är nödvändiga i nuläget. Föreskrifterna som sådana justerades inte till den nya standard för reservatsföreskrifter som är under framtagande i Nacka kommun. Detta eftersom förslaget framtoogs innan dessa fanns och flera samråd redan har hållits. I förslaget justerades även reservatsgränsen något i den västra delen för att bättre överensstämma med intilliggande plangränser och det har angivits att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för utbyggnad av framtida Skurubro eller tunnelbana. I övrigt gjordes mindre redaktionella ändringar.

Eftersom justeringar som gjordes i förslaget efter samrådet berörde markägaren och andra sakägare (stugägarna) beslöt naturreservatsnämnden den 10 april 2014 att förelägga JM AB som markägare till området benämnt Skuruparken och ägarna till stugor i området att senast 2014-06-15 yttra sig över de ändringar som angavs i förslag till naturreservat Skuruparken enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad april 2014. Nämnden beslöt även att föreläggandet att yttra sig över förslaget skulle delges genom kungörelsedelgivning då antalet sakägare är många och alla inte kända av kommunen samt att förslaget till naturreservat skulle hållas tillgängligt 2014-04-29 till 2014-06-15 i biblioteket i Nacka Forum samt i utställningshallen i Nacka stadshus.

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts har förslaget justerats. Ändringarna består främst av förtydligande av vissa föreskrifter såsom A2 vad gäller standardhöjning samt att normalt underhåll av befintliga byggnader och anläggningar får utföras. Även A7 har förtydligats vad gäller förbud att plantera hindrande vegetation. C7 har också förtydligats till att gälla yrkesmässig varutransport för naturreservatets ändamål. I övrigt har mindre redaktionella ändringar gjorts.

Naturreseervatsnämnden föreslår i sitt beslut den 17 september 2014 § 59 kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014. Naturreseervatsnämnden beslutade för egen del att, på sidan 18 i Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Skuruparken daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, lägga till meningen ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeaftalen”. Naturreseervatsnämnden föreslår även att kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. miljöbalken utser naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare samt att anta en investeringsbudget om 7 mnkr för iståndsättandet av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-1017.

Kommunfullmäktige beslutade 2014-11-24 dels att förlänga det interimistiska förbudet att gälla från 2014-12-13 och ett år framåt och dels att återremittera ärendet om naturreservat för klarläggande av de omförhandlade arrendeaftalens rättsliga status i förhållande till reservatsförslaget. De omförhandlade arrendeaftalens rättsliga status i förhållande till reservatsförslaget har utretts, se bilaga 5, av Magnusson advokatbyrå som har kommit fram till att de inte hindrar inrättande av naturreservat Skuruparken. Eftersom omförhandlingen och förlängningen av avtalen gjordes långt efter att kommunen beslutade om naturreservat skulle arrendatorerna kunna anses vara i ond tro. Det är inte av betydelse att beslutet sedan blev upphävt på grund av formaliafel eftersom avsikten att inrätta naturreservat kvarstår. Med anledning av detta kan en eventuell utvidgning av rättigheterna i avtalen inte påverka tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna. Dessutom har kommunen rätt att inskränka rättigheter om det är rimligt i en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen, vilket bedömningen är enligt förslaget till naturreservat.

Däremot kan både markägare och arrendatorer ha rätt till ersättning om mark tas i anspråk och/eller pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detta utvecklas närmare nedan.

Ekonomiska konsekvenser

Vissa åtgärder för iståndsättning av naturreservat Skuruparken kommer att medföra kostnader av engångskaraktär. En grov uppskattning av kostnaderna för iståndsättning av reservatet med bland annat utmärkning av reservatets gränser, skyltning, gångvägar, stigar, återställning av gräsmark, samt friställning av äldre ekar bedöms uppgå till totalt 7 miljoner kronor under en treårsperiod närmast efter att beslut om inrättande vunnit laga kraft.

Löpande underhåll i form av städning och gallring utmed stigar och i naturmark kommer kontinuerligt att ske. Denna driftkostnad bedöms till cirka 200 tkr per år.

Som ovan har angivits kan generellt sett inrättande av naturreservat leda till att markägare och/eller arrendatorer har rätt till ersättning om mark tas i anspråk eller pågående markanvändning avsevärt försvåras. Att mark tas i anspråk kan vara till exempel anläggande av gångvägar och uppförande av café. Vad gäller förutsättningen att pågående markanvändning avsevärt försvåras kan påpekas att så kallade förväntningsvärden, det vill

säga planerad användning av en fastighet, inte är ersättningsgrundande. Även för ersättningsfrågan är det av betydelse att omförhandlingen och förlängningen av arrendeavtalen gjordes långt efter det att kommunen beslutade om naturreservatet och arrendatorerna då kan anses vara i ond tro. En utvidgning av rättigheterna i de nya avtalen borde således inte leda till högre ersättning. Det är tveksamt om de förslagna föreskrifterna överhuvudtaget begränsar arrendatorernas rättigheter jämfört med de gamla avtalen.

Det är idag inte möjligt att bedöma vilken ersättning som markägaren respektive arrendatorerna skulle kunna ha rätt till.

Bilagor

1. Naturreservatet Skuruparken: sammanställning av remissvar och ämnesuppdelning av remissvar.
2. Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för naturreservatet Skuruparken, september 2014.
3. Tomtkarta i arrendeavtal som JM tecknat med stugägarna.
4. Protokollsutdrag, naturreservatsnämnden 140917
5. Utredning arrendeavtalen, Magnusson advokatbyrå 2015-01-15

Elisabeth Hedin
Naturvårdsplanerare
Park- och naturenheten

Dag Björklund
Natur och trafikdirektör